

CEB

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-6724 din 14.11.2022

La nr. 394 din 27.10.2022

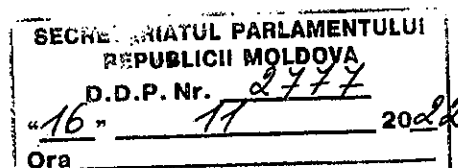
Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Codul fiscal nr.1163/1997 – art.90/1; Legea nr.62/2008 privind reglementarea valutară – art.4, 6, 9, ș.a.).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Iulian RUSU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/8325 din 11.11.2022

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Codul fiscal nr.1163/1997 – art.90/1; Legea nr.62/2008 privind reglementarea valutară – art.4, 6, 9, ș.a.)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul, însoțit de nota informativă a acestuia, a fost înregistrat și se regăsește pe pagina web oficială a Parlamentului, după cum urmează: <https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/6225/language/ro-RO/Default>.

aspx.

Inițiativa întrunește exigențele prescrise de prevederile art.28 alin.(4) al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.b) al Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este ajustarea cadrului normativ și instituirea de norme legale, favorabile realizării obiectivelor strategice și acțiunilor prioritare consemnate în Strategia de dezvoltare a pieței financiare nebankare pentru anii 2018–2022, direcționate spre impulsivarea dezvoltării pieței de capital, și care punctual vizează:

- posibilitatea emiterii obligațiunilor în valută străină, reieșind din cererile consemnate de către emitenți/investitori pentru asemenea emisii;
- facilitarea accesului la surse alternative de finanțare, cu precădere a IMM, prin propunerea de mecanisme suplimentare de protecție a investitorilor, în cazul atragerii împrumuturilor de către acestea prin emisia de obligațiuni.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Analiza prevederilor proiectului nu denotă promovarea intereselor private, în detrimentul interesului public (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile în care implementarea acestuia va asigura dezvoltarea bună-stării societății în ansamblu și realizarea intereselor private legitime (garantate prin funcționarea entităților publice și private/exercitarea atribuțiilor de serviciu ale agenților entităților date în strictă conformitate cu prevederile legale, în mod eficient și econom din punct de vedere al utilizării resurselor).

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Autorul a indicat în nota informativă aferentă proiectului:

- *denumirea sau numele autorului și a participanților la elaborarea proiectului actului normativ (elaborat și înaintat de către un grup de deputați din Parlamentul Republicii Moldova, în conformitate cu art.47 din Regulamentul Parlamentului aprobat prin Legea nr.797/1996);*
- *condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite (necesitatea soluționării deficiențelor ce creează obstacole în lansarea de noi instrumente financiare pe piața de capital și, în acest context, vizează, cu precădere, amendamente care ar facilita emiterea*

obligățiunilor municipale și corporative);

- *principalele prevederi* ale proiectului și evidențierea elementelor noi (i) actualizarea cadrului normativ de reglementare valutară din perspectiva oferirii posibilității emiterii de către emitenți (societățile comerciale și APL) a obligațiunilor în valută străină; ii) stimularea accesului producătorilor agricoli la finanțare prin intermediul instrumentelor de capital alternative (emisiunea de obligațiuni corporative; iii) extinderea garanțiilor acordate de Fondul de garantare la contractarea creditelor sau la emiterea obligațiunilor corporative prin intermediul ODA);

- *descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene* (nu conține norme de armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene);

- *modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare* (nu este necesar de modificat sau abrogat careva acte normative).

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”. Potrivit autorului, adoptarea și implementarea ulterioară a proiectului de lege nu implică cheltuieli suplimentare la bugetul de stat.

Coroborat cu concluziile analizei compartimentului I.5.1. al prezentului raport de expertiză anticorupție, se remarcă *întrunirea* exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit. a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus, preponderent, într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Aprecierea prevederilor propuse prin prisma standardelor naționale anticorupție, denotă reglementarea insuficientă a unor aspecte ce vizează măsurile de asigurare a integrității în sectorul privat în relațiile cu sectorul public, potrivit art.41 alin.(2), 42 alin.(2) al Legii integrității nr. 82 din 25 mai 2017. Analiza detaliată a factorilor de risc prenotați, se regăsește în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție, cu înaintarea recomandărilor de rigoare privind excluderea riscurilor de corupție aferente proceselor reglementate.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului, reglementează activitatea entităților publice/agenților publici (APL - emiterii obligațiunilor în valută străină, ODA- garantare la contractarea creditelor sau la emiterea obligațiunilor corporative).

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

Norma Art.II, pct.1, 2

Art. II. – Legea nr.62/2008 privind reglementarea valutară (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.423–429, art.859), cu modificările ulterioare, se modifică după urmează: 1. Articolul 4 se completează cu alineatul (10¹) cu următorul cuprins: "(10¹) Transmiterea între rezidenți, între rezidenți și nerezidenți, precum și între nerezidenți, pe teritoriul Republicii Moldova, a valorilor mobiliare, exprimate în valută străină, emise sub formă de obligațiuni de către entitățile enunțate la art.7, alin.(2) din Legea nr.171/2012 privind piața de capital, se efectuează fără restricții.";
4. Articolul 11: [...] alineatul (3), litera b) va avea următorul cuprins: " b) de către rezidenți în favoarea rezidenților și nerezidenților.";

Obiecții:

Prevederile ce vizează implicarea nerezidenților urmează a fi revizuite prin prisma prevederilor art.41 alin. (2), 42 alin.(2) al Legii integrității nr. 82 din 25.05.2017, potrivit căroră: *Articolul 41. Transparența acționariatului, fondatorilor, administratorilor și beneficiarilor efectivi ai organizațiilor comerciale [...] (2) Organizațiile comerciale care au în calitate de fondator, acționar sau deținător al cotelor-părți persoane juridice înregistrate în jurisdicții care nu implementează standarde internaționale de transparență, inclusiv privind structura acționariatului, fondatorilor, administratorilor etc., persoane fizice cetățeni ai acestor jurisdicții sau persoane fizice și juridice ai căror beneficiari efectivi sînt alte persoane fizice se înregistrează în Republica Moldova doar în cazul prezentării confirmării scrise a identității beneficiarilor efectivi, conform legislației din domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor.*

Articolul 42. Transparența afacerilor sectorului privat cu statul

[...] (2) Statul, autoritățile publice centrale și locale, întreprinderile de stat, municipale sau întreprinderile controlate de acestea (domeniul afacerilor statului) nu pot încheia contracte comerciale cu implicarea persoanelor fizice și juridice prevăzute la art.41 alin.(2). Dacă nu există restricția contractuală de subcontractare ulterioară, persoanele fizice și juridice, rezidente sau nerezidente, care au încheiat contracte comerciale în domeniul afacerilor statului au, timp de 5 ani, interdicția de subcontractare cu implicarea persoanelor fizice și juridice prevăzute la art.41 alin.(2), indiferent de numărul subcontractelor încheiate.

Recomandări:

Avizarea amendamentului de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.

Completarea amendamentelor citate supra cu prevederi ce reinterează obligația respectării legislației în

domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (dezvăluirea beneficiarului efectiv și excluderea riscurilor aferente admiterii entităților vizate de art.41 alin.(2), 42 alin.(2) al Legii integrității nr. 82 din 25 mai 2017).

Factori de risc:

- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

IV. Concluzia expertizei

Potrivit notei informative a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este ajustarea cadrului normativ și instituirea de norme legale, favorabile realizării obiectivelor strategice și acțiunilor prioritare consemnate în Strategia de dezvoltare a pieței financiare nebancaire pentru anii 2018–2022, direcționate spre impulsivarea dezvoltării pieței de capital, și care punctual vizează:

- posibilitatea emiterii obligațiunilor în valută străină, reieșind din cererile consemnate de către emitenți/investitori pentru asemenea emisii;
- facilitarea accesului la surse alternative de finanțare, cu precădere a IMM, prin propunerea de mecanisme suplimentare de protecție a investitorilor, în cazul atragerii împrumuturilor de către acestea prin emisia de obligațiuni.

Inițiativa întrunește exigențele prescrise de prevederile art.28 alin.(4) al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile *art.8 lit.b)* al Legii nr.239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu *întrunirea* exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

Aprecierea prevederilor propuse prin prisma standardelor naționale anticorupție, denotă reglementarea insuficientă a unor aspecte ce vizează măsurile de asigurare a integrității în sectorul privat în relațiile cu sectorul public, potrivit art.41 alin.(2), 42 alin.(2) al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017.

În contextul celor evidențiate supra, proiectul poate fi promovat, cu condiția revizuirii acestuia prin prisma recomandărilor înaintate în prezentul raport de expertiză anticorupție.

11.11.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Cristina CHISTOL, Inspector superior

